

**Klaipėdos universiteto strateginės mokslo krypties
„Visuomenės ir kultūros Baltijos pakrantėse“
podoktorantūros stažuotės temos paraiška (2023–2025)**

Stazuotės temos pavadinimas	Tęstinumas ir pokyčiai: I–XIII a. Baltijos-regiono vario lydinių elementinės sudėties ir technologijų lyginamoji analizė
Stazuotės mokslo kryptis (-ys), vykdančias padalinys, pradžia, trukmė	Baltijos regiono istorijos ir archeologijos institutas 2024 m. spalio 1 d. – 2026 m. rugsėjo 30 d.
Mokslinio tyrimo tikslas, uždaviniai, rezultatai (iki 1000 sp. ž.)	<p>I–XIII a. Lietuvoje kaip ir Baltijos regione vyrauja papuošalai ir įvairūs aksesuarai pagaminti iš vario lydinių. Tačiau regione aplink Baltijos nėra vario lydinimas reikalingų žaliavų, neiški lydinių sudėtis ir jos kaita, kaip ir dirbinių gamybos technologijų raida. Todėl stažuotės tikslas būtų nustatyti chronologinius vario lydinių elementinės sudėties ir technologijų skirtumus Baltijos regione remiantis rentgeno spindulių fluorescencijos spektrometriniais duomenimis ir atlikti palyginamąją analizę.</p> <p>Objektas: papuošalai ir aksesuarai, pagaminti iš skirtingos sudėties vario lydinių.</p> <p>Teritorinė aprėptis: Lietuva, šiaurės rytų Lenkija, Latvija ir Estija.</p> <p>Chronologija: I–XIII a.</p> <p>Uždaviniai:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Ištirti vario lydinių sudėties tęstinumo ir kaitos dinamiką Rytų Baltijos regione ir aplink Baltijos jūrą. 2) Palyginti vario lydinių sudėtis Rytų Baltijos regione ir kituose Baltijos jūros regionuose. 3) Lyginamai išanalizuoti vario lydinių artefaktų gamybos technologijas Rytų Baltijos regione. 4) Integruoti stažuotės metu gautus duomenis į atviros prieigos duomenų bazę: http://lydiniai.lt/. Šią duomenų bazę susieti su kitomis jau egzistuojančiomis atviros prieigos duomenų bazėmis Europoje. <p>Tyrimo naujumas: rezultatai vario lydinių elementinės sudėties kaita, technologijų ir amatų raida bus analizuojamos remiantis globalizacijos ir centro-periferijos paradigmomis.</p> <p>Rezultatai: gauti rytų Baltijos jūros tyrimų rezultatai ir jų lyginamoji analizė atlikta tarpregioniniame kontekste leis parengti projektą Europos mokslo tarybai / European Research Council (ERC).</p>
Temos atitiktis strateginės mokslo krypties tikslams ir prioritetams (iki 500 sp. ž.)	Atlikti tyrimai ir palyginamoji analizė leis įvertinti vario lydinių naudotų dirbinių gamybai kaitos ritmą lokaliu, regioniniu ir tarp regioniniu lygmeniu Baltijos jūros regione, tiek gautus rezultatus integruoti į Europinį kontekstą. Taigi, tema naujais aspektais praplečia KU strateginės mokslo krypties „Visuomenės ir kultūros Baltijos pakrantėse“ tyrimų prioritetus. Duomenys leis apibūdinti amatų lygio ir visuomenių raidą. Stažuotei siūloma tema naujais tyrimais papildys KU BRIAI tyrimų kryptį: "Technologijos priešistorės ir protoistorijos laikais".
Planuojami tarpiniai ir galutiniai rezultatai (mokslinė produkcija: publikacijos, pranešimai ir kt.)	2024 m. rugsėjo 30 d. – 2025 m. rugsėjo 30 d. (tarpiniai rezultatai): ištirti virš 1000 dirbinių ir šiais duomenimis papildyti BRIAI kuruojamą atviros prieigos duomenų bazę „I–XIV amžių radinių iš vario lydinių archeometrinių duomenų bazė“. Prieinama: http://lydiniai.lt/ Parengti ir įteikti spaudai straipsnį (asmeninį ar su bendraautoriais), užsienio žurnalui referuojam Scopus ir Web of Science duomenų bazėse.

	<p>2025 m. dalyvauti Europos archeologų asociacijos (EAA) konferencijoje Atėnuose. Suorganizuoti atskirą sesiją skirtą spektrometriniams tyrimams.</p> <p>2025 m. spalio d. – 2026 m. rugsėjo 30 d.</p> <p>2025 m. KU BRIAI surengti tarptautinę konferenciją.</p> <p>Parengti ir įteikti spaudai 2 straipsnius (asmeninius ar su bendraautoriais), užsienio žurnalams referuojamiems Scopus ir Web of Science duomenų bazėse.</p> <p>Kartu su partneriais parengti vadovaujamą KU BRIAI projektą Europos mokslo tarybai / European Research Council (ERC).</p> <p>Rengti plačiajai visuomenę orientuotus pranešimus, pagal galimybes suorganizuoti internetinę grupę tyrėjų besidominčių spektrometriniais tyrimais.</p>
<p>Kita svarbi informacija apie stažuotę (intelektinės nuosavybės teisės, būtina infrastruktūra, ištekliai, socialiniai partneriai ir kt.) (iki 500 sp. ž.)</p>	<p>Atlikti nedestrukcinis spektrometrinius tyrimus ir skelbti tyrimų rezultatus tiek veikiančioje duomenų bazėje, tiek straipsniuose. Bus tariamasi su muziejais bei archeologais ir bus gauti leidimai šioms tyrimams atlikti.</p> <p>Stazuotei sėkmingai įgyvendinti BRIAI yra reikiama infrastruktūra (laboratorija), įsigytas nešiojamas rentgeno spindulių fluorescencijos (XRF) spektrometras, turimi tyrimams tinkami etalonai ir kita būtina įranga.</p>
<p>Stazuotojo įtraukimas į padalinio veiklas (individualus ar komandinis darbas, konsultavimo / mentorystės galimybės ir kt.) (iki 500 sp. ž.)</p>	<p>Numatoma kad stažuotės metu pasipildys BRIAI tyrėjų grupė "Technologijos priešistorės ir protoistorijos laikais".</p>
<p>Reikalavimai stažuotojo kompetencijai (iki 500 sp. ž.)</p>	<p>Humanitarinio mokslų srities daktaro laipsnis istorijos ir archeologijos kryptyje (H005) arba jo tarptautinis atitikmuo. Privalumas – patirtis (mokslinės publikacijos) nurodytoje stažuotės tematikoje.</p>
<p>Numatomas stažuotės vadovas ir/arba konsultuojantis asmuo</p>	<p>Dr. doc. Audronė Bliujienė, BRIAI vyriausioji mokslo darbuotoja</p>